

SYKSYLLÄ ON AIKA KESKUSTELLA ALLERGIAN SIEDÄTYSHOIDON ALOITTAMISESTA

Erkka Valovirta, asiantuntijalääkäri ja Erja Tommila, esh, projektivastaava, Filha, Kansallinen Allergiaohjelma 2008-2018

Siedätyshoito on syynmukaista hoitoa IgE-välitteiseen allergiseen nuhaan ja silmän allergiseen sidekalvotulehdukseen (jäljempänä käytetään nimitystä allerginen nuha), allergiseen astmaan sekä ampiaisen- ja mehiläisenpistoaallergiaan (jäljempänä pistiäisallergia). Hoidon aihe on haitalliset oireet allergisessa nuhassa ja astmassa. Pistossiedätyksessä hoidon aihe on pistiäisen aiheuttama vaikea yleisreaktio.

Siedätyshoito on tehokasta ja turvallista allergisessa nuhassa ja allergisissa silmäoireissa, allergisessa astmassa ja pistiäisallergiassa. Siedätyshoidon alaikäraja on 5 v.

Siedätyshoito annetaan kielenalustabletteina tai ihonalaisina pistoksina.

Kielenalussiedätyshoitoon on käytössä koivu-, timotei- ja huonepölypunkkitabletti. Allergeenit pistossiedätykseen ovat koivu, timotei, huonepölypunkki, kissa, koira.

Keskustele potilaasi kanssa syksyllä edellisen kevään ja kesän allergiaoireista ja kerro siedätyshoitomahdollisuudesta. Potilas ei itse välttämättä muista mainita hankalistakaan alkukesän allergiaoireistaan enää syksyllä tullessaan vastaanotolle esim. astman pahenemisvaiheen tai muun akuutin oireen takia. Asia tulee mieleen vasta seuraavana keväänä, kun allergiaoireet taas alkavat.

Mikäli päädyt potilaasi kanssa siedätyshoitovaihtoehtoon, tee lähete erikoissairaanhoidon siedätyshoitoarvioon. Joissakin terveyskeskuksissa on päätetty kielenalussiedätyshoidon aloittamisesta perusterveydenhuollossa.

Ennen hoidon aloittamista varmistetaan, että potilaalla on IgE-välitteinen allergia ko. oireen aiheuttajalle, eikä hänellä ole vasta-aiheita hoidon aloittamiselle.

Siedätyshoito esim. koivulle ja heinille aloitetaan syksyllä.

Siedätyshoidon aloittaa allergisten sairauksien tutkimiseen ja hoitoon perehtynyt lääkäri. Hoidon ohjauksen antaa hoitaja.

Pistossiedätyshoidon aloitusvaihe toteutetaan pääsääntöisesti erikoissairaanhoidossa paikalliset olosuhteet huomioiden. Pistossiedätyshoidon ylläpitovaihe toteutetaan alueellisen sopimuksen mukaan joko perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa.

Kielenalussiedätyshoidossa ensimmäinen tabletti annetaan hoidon aloittavassa terveydenhuollon yksikössä. Jatkossa potilas ottaa kotonaan kielenalustabletin kerran päivässä ympäri vuoden 3 vuoden ajan.

Siedätyshoidon kesto on siis kolme vuotta, pistiäissiedätyshoidon viisi vuotta.

Siedätyshoidon aikana potilas käy seurantakäynneillä alueellisen sopimuksen mukaan sekä hoidon päätöskäynnillä joko lääkärillä tai hoitajalla hoidon aloittaneessa paikassa.

Pistossiedätyshoidon eläinallergiassa voi aloittaa mihin aikaan vuotta tahansa, sen sijaan siitepölyallergian pistossiedätyshoito aloitetaan syksyllä siitepölykauden loputtua. Muista lähettää pistiäisistä vaikean yleisreaktion saanut potilas aina erikoissairaanhoidon siedätyshoitoarvioon.

Nyt on siis aika keskustella potilaan kanssa siedätyshoidosta!